

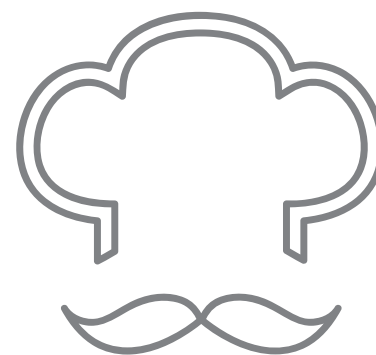
PRZEPIS NA...
BEZPIECZEŃSTWO
W RUCHU DROGOWYM

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY

Krajowa Rada
BEZPIECZEŃSTWA
RUCHU DROGOWEGO

PRZEPIS NA...
BEZPIECZEŃSTWO
W RUCHU DROGOWYM

W trosce o bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu, korzystających z polskich dróg, Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego jako międzyresortowy organ doradczy i pomocniczy Rady Ministrów w sprawach bezpieczeństwa ruchu drogowego przygotowała niniejszy folder informacyjny pt.: „Przepis na ... bezpieczeństwo w ruchu drogowym”, który teraz Państwu przekazujemy.

Przemierzamy się w różnych celach, zwiedzamy Polskę na wiele sposobów, pieszo lub wykorzystując różne środki transportu, jak rower, motorower, motor, czy samochód.

Należy przy tym pamiętać, że w każdym przypadku przepisy ruchu drogowego i ich przestrzeganie, znajomość podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy, czy podstawowa wiedza z zakresu zasad ruchu drogowego oraz znajomość praw i obowiązków uczestników ruchu drogowego są najważniejsze, aby bezpiecznie poruszać się po Polsce.

W folderze znajdą Państwo podstawowe informacje dotyczące zasad ruchu drogowego w tym: podstawowy zbiór praw i obowiązków uczestników ruchu drogowego, najważniejsze telefony alarmowe, zasady udzielania pierwszej pomocy, informacje o drogach oraz inne zasady bezpiecznego korzystania z polskich dróg.

Niniejszy folder, poprzez analogię jak w tytule, nawiązuje do dobrych i sprawdzonych przepisów kulinarnych. Wyrażam nadzieję, że będzie on także dobrą receptą na zachowanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Andrzej Adamczyk
Przewodniczący Krajowej Rady
Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

Spis treści

1.	Ważne telefony	7
2.	Zasady udzielania pierwszej pomocy	8
3.	Informacje o drogach	14
4.	Taryfikator mandatów – wyciąg	18
5.	Uprawnienia do kierowania (kategorie praw jazdy)	26
6.	Pieszcy	30
7.	Kierowca i pasażer	34
8.	Rowerzysta	38
9.	Motocyklista i motorowerzysta	42
10.	Hulajnoga elektryczna, urządzenie transportu osobistego, urządzenie wspomagające ruch	46
11.	Zasady bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych	52

Ważne telefony	1	2	Zasady udzielania pierwszej pomocy
Informacje o drogach	3	4	Taryfikator mandatów – wyciąg
Uprawnienia do kierowania (kategorie praw jazdy)	5	6	Pieszcy
Kierowca i pasażer	7	8	Rowerzysta
Motocyklista i motorowerzysta	9	10	Hulajnoga elektryczna, urządzenie transportu osobistego, urządzenie wspomagające ruch
Zasady bezpieczeństwa na przejazdach kolejowych	11		

112

EUROPEJSKI NUMER ALARMOWY

998

STRAŻ POŻARNA

999

POGOTOWIE RATUNKOWE

997

POLICJA

19 111

CAŁODOBOWA INFORMACJA DROGOWA (dla dróg krajowych)
GENERALNEJ DYREKCJI DRÓG KRAJOWYCH I AUTOSTRAD (GDDKiA)

II ZASADY UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY

Jeśli zobaczysz wypadek...

- Zatrzymaj swój samochód w bezpiecznym miejscu i włącz światła awaryjne.
- Załóż kamizelkę odblaskową jeśli posiadasz ją w samochodzie następnie w sposób bezpieczny opuść swój pojazd zabierając ze sobą trójkąt i apteczkę – jeśli ją posiadasz w pojeździe.
- Ustaw trójkąt ostrzegawczy przed miejscem wypadku w odległości ok. 50 m poza obszarem zabudowanym i 100 m na autostradzie lub drodze ekspresowej.
- Oceń liczbę i stan poszkodowanych.
- Zadzwoń po pomoc:

europański telefon alarmowy – **112**
Straż Pożarna – **998**
Pogotowie Ratunkowe – **999**
Policja – **997**

Na wszystkie wymienione numery dodzwonisz się również z telefonu komórkowego

(nawet w przypadku braku środków na karcie/abonamencie)

- Udziel pierwszej pomocy poszkodowanym.
- Pozostań na miejscu wypadku, a jeżeli wezwanie Straży Pożarnej, Zespołu Ratownictwa Medycznego lub Policji wymaga oddalenia się – niezwłocznie powróć na to miejsce.
- Jeśli jesteś uczestnikiem zdarzenia drogowego, w którym nie ma ofiar, niezwłocznie usuń pojazd z miejsca zdarzenia, aby nie powodował zagrożenia lub utrudniał ruch.

Podstawowe zasady postępowania:

→ Bezpieczeństwo

Oceń miejsce zdarzenia pod kątem bezpieczeństwa i jeśli jest bezpiecznie przystąp do udzielania pomocy, dbając o własne bezpieczeństwo.

→ Ocena przytomności

Podejdź do poszkodowanego sprawdź jego stan – czy jest przytomny (zapytaj co się stało?, czy cię słyszy?) Jeśli zareaguje – poszkodowany jest przytomny, brak reakcji oznacza, że poszkodowany jest nieprzytomny.

→ Wezwanie/wyznaczenie pomocnika

Jeśli są świadkowie zdarzenia/osoby postronne, wyznaczamy osobę/osoby do pomocy. Należy przy tym zachowywać się asertywnie i zdecydowanie, wydawać krótkie i zrozumiałe polecenia. Jeśli jesteśmy sami z poszkodowanym, głośno wołamy o pomoc i w przypadku braku obecności osób chętnych do pomocy przechodzimy niezwłocznie do oceny oddechu poszkodowanego. Wezwania/wyznaczenia pomocnika nie należy utożsamiać z wezwaniem pogotowia.

→ Ocena oddechu

Przed oceną oddechu należy udrożnić drogi oddechowe przez odgięcie głowy poszkodowanego do tyłu. Następnie stosujemy metodę „3P”: Poczuj (zbliżamy ucho do ust i nosa poszkodowanego), Posłuchaj, Popatrz (ruchy klatki piersiowej i brzucha). Ocenę prowadzimy przez 10 sekund. Jeśli usłyszeliśmy/zobaczyliśmy/poczuliśmy 2 lub więcej oddechów przyjmujemy, że poszkodowany oddycha. Jeśli oddechów było mniej (0 albo 1) przyjmujemy, że poszkodowany nie oddycha i došlo u niego do **NZK** (nagle zatrzymanie krążenia).

→ Wezwanie odpowiednich służb

Jeśli mamy pomocnika, prosimy go o wezwanie pogotowia (999), a sami przystępujemy do **RKO** (resuscytacja krążeniowo-oddechowa). **UWAGA:** upewnij się czy pogotowie zostało wezwane – pomocnik będąc w stresie może o tym zapomnieć. Jeśli jesteśmy sami, a poszkodowany jest osobą dorosłą przed rozpoczęciem RKO musimy wezwać odpowiednie służby.

W Polsce używamy numeru alarmowego **112** lub bezpośredniego numeru do pogotowia **999**. Wzywający musi poinformować o: miejscu zdarzenia, liczbie poszkodowanych oraz ich stanie (czy są przytomni i czy oddychają), należy również opowiedzieć co się stało i podać swój numer telefonu. W przypadku dróg krajowych i wojewódzkich w ustaleniu miejsca zdarzenia pomocne będą zlokalizowane wzdłuż drogi słupki prowadzące z elementami odblaskowymi, zawierające oznaczenie numeru, kilometra i hektometra danej drogi.

ZAPAMIĘTAJ!
RKO – 30:2 (na zmianę 30 uciśnień 2 wdechy)

II ZASADY UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY

→ **Udzielanie pomocy osobie z NZK**

RKO

Uciśnięcia klatki piersiowej – poszkodowany powinien leżeć na płaskim i twardym podłożu. Uciskamy środek klatki piersiowej splecionymi, wyprostowanymi w łokciach rękami, na ok. 5-6 cm w tempie 100-120 ucisków/min.

Oddechy ratunkowe – udrażniamy drogi oddechowe poprzez odchylenie głowy do tyłu, jedną ręką zaciskamy skrzydełka nosa poszkodowanego i wykonujemy 2 wdechy ratunkowe obejmując swoimi ustami całe usta poszkodowanego. Jeden wdech ma trwać ok. 1 sekundy i nie powinien przekraczać naszego normalnego wdechu. Jeżeli nie chcemy wykonywać oddechów ratunkowych, można od nich odstąpić prowadząc tylko uciśnięcia klatki piersiowej bez przerw na wdechy.

RKO przerywamy gdy:

- poszkodowany zacznie się poruszać, lub okazywać inne symptomy przywrócenia oddechu,
- zespół ratownictwa medycznego przejmie resuscytację,
- zabraknie nam sił lub kontynuowanie RKO zagrazi naszemu bezpieczeństwu,
- zmieni nas inna osoba na miejscu zdarzenia.

→ Automatyczny defibrylator zewnętrzny AED

Jeżeli na miejscu zdarzenia dostępny jest AED, nie bój się go użyć. AED należy użyć jak najszybciej. AED jest bezpieczny i skuteczny także w Twoich rękach. Bez opóźnienia stosuj się do jego głosowych zaleceń. Standardowy automatyczny defibrylator zewnętrzny (AED) jest odpowiedni dla osób dorosłych i dzieci powyżej 8 lat.

→ Pozycja bezpieczna (boczna)

Pozycję boczną stosuje się u poszkodowanych nieprzytomnych, ale oddychających prawidłowo. Pozycja bezpieczna powinna być stabilna, jak najbliższa ułożeniu na boku z odgięciem głowy i brakiem ucisku na klatkę piersiową, aby nie utrudniać oddychania. Nie wolno układać w tej pozycji poszkodowanych, u których podejrzuwany jest uraz kręgosłupa lub miednicy.

Aby zapewnić pomoc każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego w Polsce stworzono system Państwowego Ratownictwa Medycznego (PRM). Jego elementami są:

- naziemne zespoły ratownictwa medycznego (karetki) i lotnicze zespoły ratownictwa medycznego (śmigłowce ratunkowe),
- szpitalne oddziały ratunkowe (SOR).

II ZASADY UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY

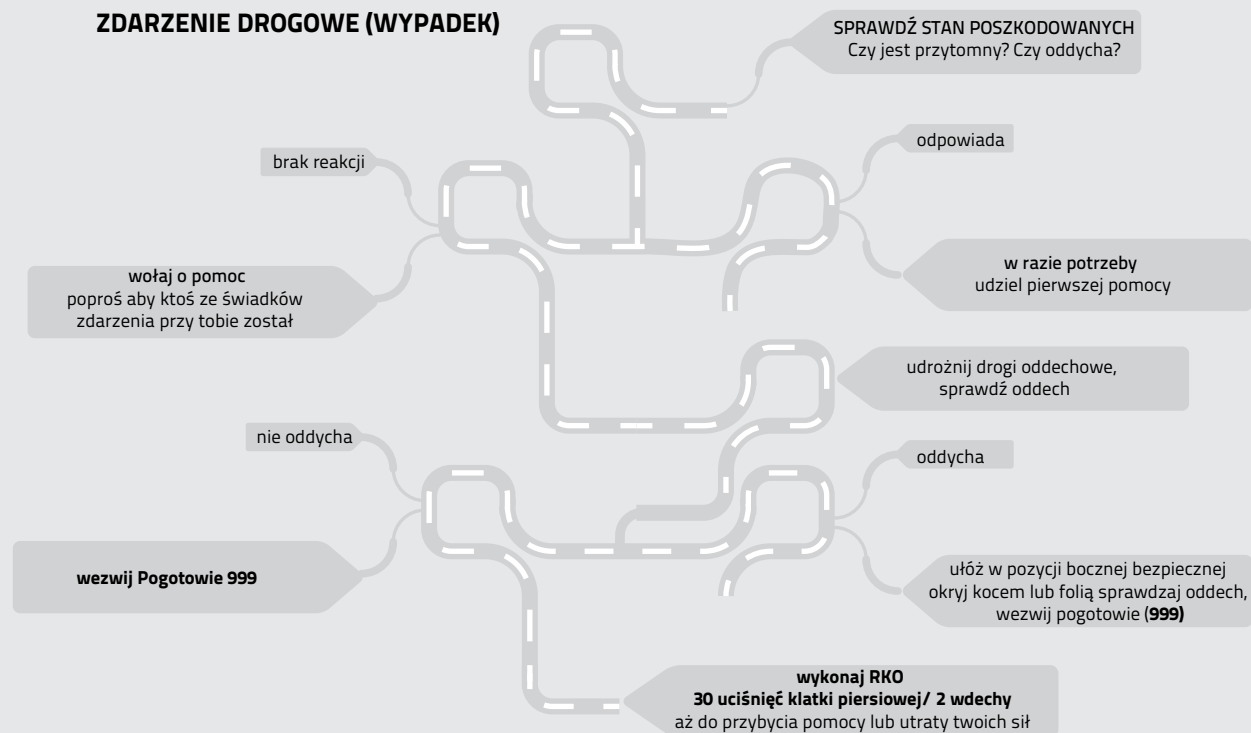

To dyspozytor medyczny, na podstawie zebranego od Ciebie wywiadu, zdecyduje, jakie siły i środki skierować na miejsce danego zdarzenia.

Lądowanie śmigłowca (Lotniczego Pogotowia Ratunkowego) w miejscu zdarzenia

ZDARZENIE DROGOWE (WYPADEK)

- W trakcie lądowania, wyłączenia silników, rozruchu oraz startu, generalnie w czasie, gdy wirnik nośny się kręci - obowiązuje bezwzględny zakaz zbliżania się kogokolwiek do śmigłowca na odległość mniejszą niż 30 metrów.
- Podmuch od pracującego wirnika stwarza możliwość poderwania luźnych przedmiotów (np. kamieni, przedmiotów, folii, śniegu, kurzu), stanowi to zagrożenie dla osób postronnych oraz śmigłowca.
- Uważaj na wirujące łopaty!
- Nigdy nie przechodź w rejonie śmigła ogonowego śmigłowca!
- Nigdy nie podchodź do śmigłowca od strony wznoszącego się zbrocza!
- Jeśli nie oczekujesz na pomoc śmigłowca, nie machaj do nadlatującej załogi.

W Polsce drogi publiczne ze względu na funkcje dzielą się na następujące kategorie:

- drogi krajowe;
- drogi powiatowe;
- drogi wojewódzkie;
- drogi gminne.

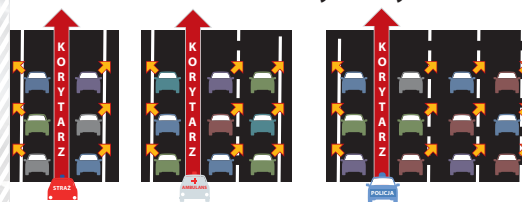

W warunkach zwiększonego natężenia ruchu pojazdów utrudniającego swobodny przejazd pojazdu uprzywilejowanego, jesteś obowiązany jako kierujący pojazdem, na drogach szybkiego ruchu, do tworzenia „korytarza życia” na jezdni z:

- dwoma pasami ruchu w tym samym kierunku kierujący pojazdem poruszający się lewym pasem ruchu jest obowiązany usunąć się z drogi przejazdu pojazdu uprzywilejowanego przez zjechanie jak najbliższej lewej krawędzi pasa ruchu, a kierujący pojazdem poruszający się prawym pasem ruchu jest obowiązany usunąć się z drogi przejazdu pojazdu uprzywilejowanego przez zjechanie jak najbliższej prawej krawędzi pasa ruchu;
- więcej niż dwoma pasami ruchu w tym samym kierunku kierujący pojazdem poruszający się skrajnym lewym pasem ruchu jest obowiązany usunąć się z drogi przejazdu pojazdu uprzywilejowanego przez zjechanie jak najbliższej lewej krawędzi pasa ruchu, a kierujący pojazdami poruszający się pozostałymi pasami ruchu są obowiązani usunąć się z drogi przejazdu pojazdu uprzywilejowanego przez zjechanie jak najbliższej prawej krawędzi pasów ruchu.

Kierującemu pojazdem innym niż uprzywilejowany zabrania się korzystania z utworzonego „korytarza życia”.

Jak uformować korytarz życia

III INFORMACJE O DROGACH

Bezpieczeństwo na drogach szybkiego ruchu w Polsce (drogi typu A i S).

A1

→ **autostrada**

- przeznaczona wyłącznie do ruchu pojazdów samochodowych;
- wyposażona co najmniej w dwie trwale rozdzielone jednokierunkowe jezdnie;
- posiadająca wielopoziomowe skrzyżowania ze wszystkimi przecinającymi ją drogami transportu lądowego i wodnego;
- wyposażona w miejsca obsługi podróżnych, pojazdów i przesyłek (MOP), przeznaczone wyłącznie dla użytkowników autostrady.

S5

→ **droga ekspresowa**

- przeznaczona wyłącznie do ruchu pojazdów samochodowych;
- wyposażona w jedną lub dwie jezdnie;
- posiadająca wielopoziomowe skrzyżowania z przecinającymi ją innymi drogami transportu lądowego i wodnego, z dopuszczeniem wyjątkowo jednopoziomowych skrzyżowań z drogami publicznymi;
- wyposażona w miejsca obsługi podróżnych, pojazdów i przesyłek (MOP), przeznaczone wyłącznie dla użytkowników drogi ekspresowej.

Zasady i dobra praktyka bezpiecznego poruszania się na drogach szybkiego ruchu:

1. W przypadku awaryjnego zatrzymania się na autostradzie lub drodze ekspresowej:

- Jeśli to możliwe zatrzymaj pojazd na pasie awaryjnym;
- opuść pojazd po wcześniejszym upewnieniu się, że jest to bezpieczne;
- ostrzeż innych, tj. włącz światła awaryjne, ubierz kamizelkę odblaskową i ustaw trójkąt ostrzegawczy w odległości przynajmniej 100 m;
- poruszaj się wyłącznie pasem awaryjnym lub terenem zielonym;
- zadzwoń po pomoc;
- oczekuj na pomoc w bezpiecznej odległości od pojazdu, za barierami ochronnymi po prawej stronie drogi.

Odstęp ten wyrażony w metrach określa się jako nie mniejszy niż połowa liczby określającej prędkość pojazdu, którym porusza się kierujący, wyrażonej w kilometrach na godzinę. Przepisu tego nie stosuje się podczas manewru wyprzedzania.

Przykład: Kierowca jadący 100 km/h musi jechać min. 50 m za poprzedzającym samochodem, 120 km/h – min. 60 m, 140 km/h – min. 70 m.

3. Pamiętaj - lewy pas jezdni służy jedynie do wyprzedzania, a nie do ciągłej jazdy.

4. Zmianę pasa ruchu wykonuj płynnie, z odpowiednim wyprzedzeniem, po uprzednim poinformowaniu innych uczestników ruchu o swoich zamiarach włączeniem odpowiedniego kierunkowskazu.

5. W sposób bezpieczny włączaj się do ruchu. Jeśli droga wyposażona jest w dodatkowy pas włączeń – wykorzystaj jego pełną długość.

6. Poruszaj się z prędkością nie większą niż dopuszczalna na danej drodze, przy jednoczesnym uwzględnieniu warunków panujących na drodze.

7. Gdy czujesz się zmęczony i znudzony prowadzeniem pojazdu skorzystaj z miejsc obsługi podróżnych MOP i odpocznij przed dalszą podróżą.

8. Pamiętaj o obowiązku jazdy na „suwak”, czyli naprzemiennym włączaniu się do ruchu.

2. Kierując pojazdem podczas przejazdu autostradą i drogą ekspresową jesteś obowiązany zachować minimalny odstęp między pojazdem, którym kierujesz, a pojazdem jadącym przed nim na tym samym pasie ruchu.

Dopuszczalne prędkości na drogach

III INFORMACJE O DROGACH

Motocykle

Samochody osobowe i dostawcze

Samochody osobowe i dostawcze z przyczepami

80 Autostrady oraz drogi ekspresowe oraz drogi dwujezdniowe co najmniej o dwóch pasach przeznaczonych dla każdego kierunku ruchu.

Autobusy

- 50** Obszar zabudowany **50 km/h**
- 20** Strefa zamieszkania: **20 km/h**
- 90** Obszar niezabudowany/ pozostałe drogi
- 100** Droga ekspresowa jednojezdniowa oraz droga dwujezdniowa co najmniej o dwóch pasach przeznaczonych dla każdego kierunku ruchu.
- 40** Ograniczenia prędkości dla motocykla (również z przyczepą), czterokołowca i motoroweru, którymi przewozi się dziecko w wieku do 7 lat: **40km/h**.
- 120** Drogi ekspresowe dwujezdniowe: **120 km/h**
- 140** Autostrady: **140 km/h**

- 50** Obszar zabudowany **50 km/h**
- 20** Strefa zamieszkania: **20 km/h**
- 90** Obszar niezabudowany/ pozostałe drogi
- 100** Droga ekspresowa jednojezdniowa oraz na drodze dwujezdniowej co najmniej o dwóch pasach przeznaczonych dla każdego kierunku ruchu
- 120** Drogi ekspresowe dwujezdniowe: **120 km/h**
- 140** Autostrady: **140 km/h**

- 50** Obszar zabudowany **50 km/h**
- 20** Strefa zamieszkania: **20 km/h**
- 70** Obszar niezabudowany/ pozostałe drogi
- 80** Autostrady oraz drogi ekspresowe oraz drogi dwujezdniowe co najmniej o dwóch pasach przeznaczonych dla każdego kierunku ruchu.

Pojazdy ciężarowe ponad 3,5 t

- 50** Obszar zabudowany **50 km/h**
- 20** Strefa zamieszkania: **20 km/h**
- 70** Obszar niezabudowany / pozostałe drogi

- 50** Obszar zabudowany **50 km/h**
- 20** Strefa zamieszkania: **20 km/h**
- 70** Obszar niezabudowany/ pozostałe drogi
- 80** Autostrady oraz drogi ekspresowe oraz drogi dwujezdniowe co najmniej o dwóch pasach przeznaczonych dla każdego kierunku ruchu
- 100** Autostrady oraz drogi ekspresowe dla autobusów wyposażonych w specjalne wyposażenie techniczne

Cudzoziemcy płacą grzywnę (w złotych polskich) policjantowi, po wypisaniu i wręczeniu przez niego mandatu karnego, w wysokości uwidocznionej na dokumencie. W Polsce wysokość grzywny jest prawnie określona. Mandat karny należy opłacić w terminie 7 dni, np. poprzez przelew bankowy. Jeżeli funkcjonariusz nakładający mandat karny dysponuje terminalem płatniczym to wówczas mandat można zapłacić kartą płatniczą.

IV TARYFIKATOR MANDATÓW – WYCIĄG

Kierowca, który w obszarze zabudowanym przekroczy dopuszczalną prędkość o więcej niż 50 km/h straci prawo jazdy na trzy miesiące. Uprawnienia kierowcy zostaną zawieszane na okres trzech miesięcy. Jeżeli okaże się, że osoba, której zatrzymano prawo jazdy na okres 3 miesięcy w dalszym ciągu prowadzi pojazd, wówczas będzie odpowiadać za prowadzenie pojazdu mechanicznego, jako osoba niemająca do tego uprawnienia i podlegać będzie karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1500 złotych oraz zakazowi prowadzenia pojazdów od 6 miesięcy do 3 lat.

Oto niektóre z wykroczeń karanych grzywnami (umieszczony przy kwocie znak „/” oznacza kwotę mandatu nakładaną w warunkach recydywy, tj. gdy dane wykroczenie zostało popełnione przed upływem dwóch lat od poprzedniego ukarania za to wykroczenie – przepis ten wejdzie w życie 17 września 2022 r.):

- Przewożenie dziecka w pojeździe poza fotelikiem bezpieczeństwa dla dziecka lub innym urządzeniem przytrzymującym dla dzieci: **300 zł**
- Niekorzystanie z pasów bezpieczeństwa podczas jazdy: **100 zł**
- Kierowanie pojazdem przewożącym pasażerów niekorzystających z pasów bezpieczeństwa: **100 zł**
- Przewóz osób w liczbie przekraczającej liczbę miejsc określonych w dowodzie rejestracyjnym pojazdu albo wynikających z konstrukcyjnego przeznaczenia pojazdu niepodlegającego rejestracji: **300** za każdą osobę ponad określoną liczbę, nie wyższa niż **3000 zł**
- Przewożenie osób pojazdem nieprzeznaczonym lub nieprzystosowanym do tego celu: **300 zł** za każdą osobę
- przewożoną w niewłaściwy sposób, nie wyższa niż **3000 zł**
- Korzystanie podczas jazdy z telefonu wymagające trzymania słuchawki lub mikrofonu w rękę przez kierującego pojazdem: **500 zł**
- **Przekroczenie dopuszczalnej prędkości:**
  - do 10 km/h **50 zł**
  - o 11–15 km/h **100 zł**
  - o 16–20 km/h **200 zł**
  - o 21–25 km/h **300 zł**
  - o 26–30 km/h **400 zł**
  - o 31–40 km/h **800 / 1600 zł**
  - o 41–50 km/h **1000 / 2000 zł**
  - o 51–60 km/h **1500 / 3000 zł**
  - o 61–70 km/h **2000 / 4000 zł**
  - o 71 km/h i więcej **2500 / 5000 zł**

IV TARYFIKATOR MANDATÓW – WYCIĄG

- Nieustąpienie przez kierującego pojazdem mechanicznym pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu dla pieszych lub wchodzącemu na to przejście: **1500 / 3000 zł**
- Nieustąpienie przez kierującego pojazdem mechanicznym, który skręca w drogę poprzeczną, pierwszeństwa pieszemu przechodzącemu na skrzyżowaniu przez jezdnię drogi, na którą wjeżdża: **1500 / 3000 zł**
- Niezatrzymanie pojazdu przez kierującego pojazdem mechanicznym w celu umożliwienia przejścia przez jezdnię osobie niepełnosprawnej, używającej specjalnego znaku lub osobie o widocznej ograniczonej sprawności ruchowej: **1500 / 3000 zł**
- Wyprzedzanie pojazdu przez kierującego pojazdem mechanicznym na przejściu dla pieszych, na którym ruch nie jest kierowany, lub bezpośrednio przed tym przejściem: **1500 / 3000 zł**
- Omijanie pojazdu, przez kierującego pojazdem mechanicznym, który jechał w tym samym kierunku, lecz zatrzymał się w celu ustąpienia pierwszeństwa pieszemu: **1500 / 3000 zł**
- Naruszenie przez kierującego pojazdem mechanicznym zakazu jazdy wzdłuż po chodniku lub przejściu dla pieszych: **1500 / 3000 zł**
- Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu przez kierującego pojazdem mechanicznym przy przejeżdżaniu przez chodnik lub drogę dla pieszych albo podczas jazdy po placu, na którym ruch pieszych i pojazdów odbywa się po tej samej powierzchni: **1500 / 3000 zł**
- Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu przez kierującego pojazdem mechanicznym podczas włączania się do ruchu: **1500 / 3000 zł**
- Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu przy cofaniu pojazdem mechanicznym: **1500 / 3000 zł**
- Nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu przez kierującego pojazdem mechanicznym w strefie zamieszkania: **1500 / 3000 zł**
- Naruszenie przez kierującego pojazdem zakazu korzystania z drogi przejazdu pojazdu uprzywilejowanego utworzonej przez kierujących innymi pojazdami w warunkach zwiększonego natężenia ruchu utrudniającego swobodny przejazd pojazdu uprzywilejowanego w celu umożliwienia swobodnego przejazdu tego pojazdu: „korytarz życia”: **500 – 2500 zł**
- Naruszenie przez kierującego pojazdem mechanicznym zakazu wyprzedzania pojazdu lub wyprzedzanie pojazdu z niewłaściwej strony: **1000 / 2000 zł**
- Wyprzedzanie bez zachowania bezpiecznego odstępu od wyprzedzanego pojazdu lub uczestnika ruchu: **300 zł**

- Zwiększanie prędkości przez kierującego pojazdem wyprzedzanym: **350 zł**
- Jazda autostradą lub drogą ekspresową w kierunku przeciwnym niż wynikający z ustawy lub znaków drogowych: **2000 zł**
- Zatrzymanie lub postój pojazdu na autostradzie lub drodze ekspresowej w innym miejscu, niż wyznaczone w tym celu: **300 zł**
- Niezachowanie należytej ostrożności na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu i spowodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez osobę znajdującą się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka: **2500 zł**
- Kierowanie na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu pojazdem innym niż mechaniczny przez osobę znajdującą się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu: **2500 zł**

IV TARYFIKATOR MANDATÓW – WYCIĄG

- Kierowanie na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu pojazdem innym niż mechaniczny przez osobę znajdującą się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka: **1000 zł**
- Przewożenie osoby w stanie nietrzeźwości, stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu na rowerze lub motorowerze albo motocyklu poza bocznym wózkiem: **500 zł**
- Niezachowanie należytej ostrożności na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu i spowodowanie zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, jeśli następstwem było naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia przez: kierującego pojazdem mechanicznym (**1500 zł / 3000 zł**), uczestnika ruchu lub inną osobę znajdującą się na drodze, z wyjątkiem kierującego pojazdem mechanicznym (kwota mandatu przypisanego za

- naruszenie stanowiące zniamię zagrożenia powiększona o **1000**, jednak nie niższa niż **1500 zł**)
- Zawracanie w warunkach, w których mogłoby to zagrażać bezpieczeństwu ruchu lub ruch ten utrudniać: **200-400 zł**
- Jazda bez wymaganych świateł od zmiernych do świtu: **300 zł**
- Zakrywanie tablic rejestracyjnych: **500 zł**
- Parkowanie na miejscu dla niepełnosprawnych: **800 zł**
- Przejazd przez skrzyżowanie na czerwonym świetle: **500 zł**
- Kierowanie pojazdem innym niż mechaniczny, nie mając do tego uprawnienia, podlega karze nagany albo karze grzywny do **1500 zł** orzeczonej w postępowaniu sądowym lub **200 zł** w postępowaniu mandatowym
- Tamowanie lub utrudnianie ruchu przez kierującego pojazdem mechanicznym

- poprzez, np. uniemożliwienie włączenia się do ruchu autobusowi (trolejbusowi) sygnalizującemu zamiar zmiany pasa ruchu lub wjechania z zatoki na jezdnię z oznaczonego przystanku na obszarze zabudowanym: kwota mandatu karnego nie niższa niż **500 zł**
- Umieszczenie na pojeździe ładunku w sposób zasłaniający światła lub urządzenia sygnalizacyjne: **200 zł**

Kto może dokonywać zatrzymania pojazdu:

- policjanci;
- inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego;
- funkcjonariusze Straży Granicznej;
- funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej;
- inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska;
- strażnicy miejscy i gminni;
- strażnicy leśni;
- funkcjonariusze Straży Parku;
- osoby działające w imieniu zarządcy drogi.

Kto może dokonywać kontroli ruchu drogowego w stosunku do pojazdów:

- policjanci;
- inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego;
- funkcjonariusze Straży Granicznej;
- funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej;
- inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska - w zakresie kontroli transportu odpadów oraz wymagań związanych z tym transportem - wykonują w obecności funkcjonariusza Policji, inspektora Inspekcji Transportu Drogowego, funkcjonariusza Straży Granicznej lub funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej;
- strażnicy miejscy i gminni;
- strażnicy leśni i funkcjonariusze Straży Parku - jedynie na terenie lasów i parków narodowych;
- osoby działające w imieniu zarządcy drogi mogą wykonywać kontrolę, w obecności funkcjonariusza Policji lub inspektora Inspekcji Transportu Drogowego;

- Żandarmeria Wojskowa - jedynie wobec kierujących pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz w stosunku do żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową kierujących innymi pojazdami;
- Kontrola ruchu drogowego wykonywana przez strażników gminnych (miejskich), strażników leśnych, funkcjonariuszy Straży Parku oraz osoby działające w imieniu zarządcy drogi odbywa się na podstawie upoważnienia do wykonywania kontroli ruchu drogowego wydanego przez właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Policji.

Kiedy zatrzyma Cię policjant...

- Policjant umundurowany może zatrzymywać kierującego pojazdem w każdym miejscu na drodze i o każdej porze. W nocy, poza obszarem zabudowanym, prawo do kontroli drogowej przysługuje tylko policjantowi umundurowanemu, który daje kierowcy sygnał latarką ze światłem czerwonym albo tarczą do zatrzymywania pojazdów ze światłem czerwonym bądź światłem odblaskowym. Policjant ten musi dysponować radiowozem oznakowanym z podświetlonym napisem POLICJA.
- Policjant nieumundurowany jest uprawniony do zatrzymania kierującego pojazdem wyłącznie na obszarze zabudowanym !!! Podobnie jak „mundurowy”, w czasie dobrej widoczności podaje sygnały tarczą do zatrzymywania pojazdów, a podczas złej – latarką ze światłem czerwonym albo tarczą do zatrzymywania pojazdów ze światłem odblaskowym lub światłem czerwonym.

- Po zatrzymaniu pojazdu policjant, podaje kierującemu stopień, imię i nazwisko oraz przyczynę zatrzymania, a ponadto:
  - policjant umundurowany okazuje legitymację służbową na żądanie kontrolowanego uczestnika ruchu;
  - policjant nieumundurowany okazuje legitymację służbową bez wezwania.

- W przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa lub uwarunkowanych charakterem kontroli policjant może wydać kierującemu pojazdem lub pasażerowi polecenie opuszczenia pojazdu.

- Sygnał do zatrzymania może być również podany z jadącego radiowozu przez krótkotrwałe włączenie niebieskiego światła błyskowego i sygnału dźwiękowego o zmiennym tonie.

IV TARYFIKATOR MANDATÓW – WYCIĄG

Kiedy zatrzyma Cię Inspektor Inspekcji Transportu Drogowego...

Inspekcja Transportu Drogowego, powołana do kontroli przestrzegania przepisów obowiązujących w zakresie wykonywania transportu drogowego i niezarobkowego przewozu osób i rzeczy, działa mając przede wszystkim na celu eliminowanie wszelkich negatywnych zjawisk w transporcie drogowym oraz kontroli przestrzegania przepisów ruchu drogowego w zakresie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym, a także kontroli prawidłowości uiszczenia opłaty elektronicznej, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych.

- Dokonując zatrzymania, inspektorom ITD przysługują uprawnienia takie, jakie mają funkcjonariusze Policji tj. mają prawo wylegitymować kierującego, sprawdzić dokumenty (prawo jazdy, dowód rejestracyjny,

dowód zawarcia umowy ubezpieczenia OC lub stwierdzającego opłacenie składki), mogą również sprawdzić stan trzeźwości kierującego oraz stan techniczny pojazdu.

- Inspektorzy ITD uprawnieni są do przeprowadzania kontroli przewozów realizowanych w ramach transportu drogowego, a także kontroli ruchu drogowego.

- Inspektor ITD, podczas przeprowadzania kontroli drogowej, jest uprawniony do wydania poleceń i sygnałów uczestnikom ruchu drogowego. Wykonuje on czynności kontrolne w umundurowaniu oraz posługuje się legitymacją służbową i znakiem identyfikacyjnym, a także używa oznakowanego pojazdu służbowego.

- Polecenia i sygnały mogą być wydawane przez inspektora ITD:

- pieszego,
- znajdującego się w pojeździe lub na pojeździe,

- Inspektor ITD, w warunkach dostatecznej widoczności podaje sygnały tarczą do zatrzymywania pojazdów lub ręką, a w warunkach niedostatecznej widoczności - latarką ze światłem czerwonym albo tarczą do zatrzymywania pojazdów ze światłem odblaskowym lub światłem czerwonym.

- Polecenie do zatrzymania pojazdu podaje się z dostatecznej odległości, w sposób zapewniający jego dostrzeżenie przez kierującego pojazdem oraz bezpieczne zatrzymanie w miejscu wskazanym przez inspektora.

V

UPRAWNIENIA DO KIEROWANIA – (kategorie praw jazdy)

kategoria B m.in. uprawnia do kierowania:

- pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t, z wyjątkiem autobusu i motocykla,
- zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa wyżej oraz z przyczepy lekkiej,
- zespołem pojazdów samochodowych o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t, oraz z przyczepy innej niż lekka, o ile łączna dopuszczalna masa całkowita zespołu tych pojazdów nie przekracza 4250 kg,
- pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM,
- ciągnikiem rolniczym, pojazdem wolnobieżnym oraz zespołem złożonym z tego pojazdu i przyczepy lekkiej,
- motocyklem o pojemności skokowej silnika nieprzekraczającej 125 cm³, mocy nieprzekraczającej 11 kW i stosunku mocy

do masy własnej nieprzekraczającym 0,1 kW/kg, lub motocyklem trójkołowym, pod warunkiem że osoba posiada prawo jazdy kategorii B od co najmniej 3 lat,

- pojazdem samochodowym zasilanym paliwami alternatywnymi o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t oraz nieprzekraczającej 4250 kg, jeżeli przekroczenie dopuszczalnej masy całkowitej 3,5 t wynika z zastosowania paliw alternatywnych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 66 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym, a informacja o tym przekroczeniu jest odnotowana w dowodzie rejestracyjnym, pod warunkiem że osoba posiada prawo jazdy kategorii B od co najmniej 2 lat.

kategoria B1 uprawnia do kierowania:

- czterokołowcem,
- pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM.

kategoria A uprawnia do kierowania:

- motocyklem,
- pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM.

kategoria A1 uprawnia do kierowania:

- motocyklem o pojemności skokowej silnika nieprzekraczającej 125 cm³, mocy nieprzekraczającej 11 kW i stosunku mocy do masy własnej nieprzekraczającym 0,1 kW/kg,
- motocyklem trójkołowym o mocy nieprzekraczającej 15 kW,
- pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM.

kategoria A2 uprawnia do kierowania:

- motocyklem o mocy nieprzekraczającej 35 kW i stosunku mocy do masy własnej nieprzekraczającym 0,2 kW/kg, przy czym nie może on powstać w wyniku wprowadzenia zmian w pojeździe o mocy przekraczającej dwukrotność mocy tego motocykla,
- motocyklem trójkołowym o mocy nieprzekraczającej 15 kW,
- pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM.

kategoria AM uprawnia do kierowania:

- motorowerem,
- czterokołowcem lekkim (tzw. quadem).

V

UPRAWNIENIA DO KIEROWANIA – (kategorie praw jazdy)

kategoria C uprawnia do kierowania:

- pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t, z wyjątkiem autobusu,
- zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa wyżej oraz z przyczepy lekkiej,
- pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM.

kategoria C1 uprawnia do kierowania:

- pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t i nieprzekraczającej 7,5 t, z wyjątkiem autobusu,
- zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa wyżej oraz z przyczepy lekkiej,
- pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM.

kategoria D uprawnia do kierowania:

- autobusem,
- zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym wyżej oraz z przyczepy lekkiej,
- pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM.

kategoria D1 uprawnia do kierowania:

- autobusem przeznaczonym konstrukcyjnie do przewozu nie więcej niż 17 osób łącznie z kierowcą, o długości nieprzekraczającej 8 m,
- zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa wyżej oraz z przyczepy lekkiej,
- pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM.

kategoria T uprawnia do kierowania:

- ciągnikiem rolniczym lub pojazdem wolnobieżnym,
- zespołem pojazdów złożonym z ciągnika rolniczego z przyczepą (przyczepami) lub pojazdem wolnobieżnym z przyczepą (przyczepami),
- pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM.

kategorie B+E, C+E lub D+E uprawnia do kierowania:

- pojazdem określonym odpowiednio w prawie jazdy kategorii B, C lub D, łącznie z przyczepą (przyczepami), przy czym w zakresie kategorii B+E dopuszczalna masa całkowita ciągniętej przyczepy nie może przekraczać 3,5 t.

kategorie C1+E uprawnia do kierowania:

- zespołem pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 12 t, składającym się z pojazdu ciągnącego określonego w prawie jazdy kategorii C1 i przyczepy.

kategorie D1+E uprawnia do kierowania:

- zespołem pojazdów składającym się z pojazdu ciągnącego określonego w prawie jazdy kategorii D1 i przyczepy.

kategorie B i C1+E, B i D1+E, B i C+E lub B i D+E uprawnia do kierowania:

- zespołem pojazdów określonym w prawie jazdy kategorii B+E.

kategoria C+E i D uprawnia do kierowania:

- zespołem pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii D+E.

**PIE
SZY**

W przepisach prawa polskiego pieszy to:

Osoba znajdującą się poza pojazdem na drodze i niewykonującą na niej robót lub czynności przewidzianych odrębnymi przepisami; za pieszego uważa się również osobę prowadzącą, ciągnącą lub pchającą rower, motorower, motocykl, hulajnogę elektryczną, urządzenie transportu osobistego, urządzenie wspomagające ruch, wózek dziecięcy, podręczny lub inwalidzki, osobę poruszającą się w wózku inwalidzkim, a także osobę w wieku do 10 lat kierującą rowerem pod opieką osoby dorosłej.

W strefie zamieszkania piesi mają pierwszeństwo przed pojazdami, mogą też poruszać się całą szerokością drogi i przekraczać jezdnię w dowolnym miejscu, a dzieci poniżej 7 lat mogą korzystać z drogi samodzielnie, bez opieki starszych. Kierowcy muszą jeździć tutaj powoli, z prędkością nie większą niż 20 km/h.

VI PIESZY

PAMIĘTAJ!

Zabrania się pieszym wchodzenia na jezdnię:

- bezpośrednio przed jadącym pojazdem, w tym również na przejściu dla pieszych,
- spoza pojazdu lub innej przeszkody ograniczającej widoczność drogi,
- podczas wyświetlania dla nich sygnału czerwonego.

jak również:

- przechodzenia przez jezdnię w miejscu o ograniczonej widoczności drogi;
- zwalniania kroku lub zatrzymywania się bez uzasadnionej potrzeby podczas przechodzenia przez jezdnię lub torowisko;
- przebiegania przez jezdnię;
- chodzenia po torowisku;
- wchodzenia na torowisko, gdy zapory lub półzapory są opuszczone lub opuszczanie ich rozpoczęto;
- przechodzenia przez jezdnię w miejscu, w którym urządzenie zabezpieczające lub przeszkoda oddzielają drogę dla pieszych albo chodnik od jezdni, bez względu na to, po której stronie jezdni one się znajdują;
- korzystania z telefonu lub innego urządzenia elektronicznego podczas wchodzenia lub przechodzenia przez jezdnię lub torowisko, w tym również podczas wchodzenia lub przechodzenia przez przejście dla pieszych - w sposób, który prowadzi do ograniczenia możliwości obserwacji sytuacji na jezdni, torowisku lub przejściu dla pieszych.

Najważniejsze obowiązki pieszego:

- pieszy poruszający się po drodze po zmierzchu poza obszarem zabudowanym jest obowiązany używać elementów odblaskowych w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu, chyba że porusza się po drodze przeznaczonej wyłącznie dla pieszych lub po chodniku;
- zachowanie ostrożności albo gdy przepisy tego wymagają – szczególnej ostrożności;
- korzystanie z chodnika lub drogi dla pieszych, a w razie ich braku z pobocza;
- idąc po poboczu lub jezdni należy poruszać się lewą stroną drogi;
- na chodnikach należy poruszać się prawą stroną;
- przechodząc przez jezdnię lub torowisko należy zachować ostrożność;
- idąc jezdnią należy iść jeden za drugim, a na drodze o małym ruchu, w warunkach dobrej widoczności, dwóch pieszych może iść obok siebie;
- przekraczać drogę jedynie w miejscach do tego wyznaczonych tj. na przejściach dla pieszych;
- stosować się do poleceń i sygnałów dawanych przez osoby kierujące ruchem lub uprawnione do jego kontroli, sygnałów świetlnych oraz znaków drogowych.

**KIERO
WCA
i
PASA
ZER**

VII KIEROWCA I PASAŻER

KIEROWCO

- Zadbaj o właściwy stan techniczny pojazdu, w szczególności o stan oświetlenia, ogumienia, układu hamulcowego i kierowniczego.
- Zwracaj szczególną uwagę na niechronionych uczestników ruchu drogowego – pieszych, kierujących rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego oraz osoby poruszające się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, zwłaszcza zbliżając się do:
  - przejścia dla pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność, zmniejszyć prędkość tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo pieszego znajdującego się na tym przejściu albo na nie wchodzącego i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na tym przejściu albo wchodzącemu na to przejście;
  - przejazdu dla rowerzystów, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa

- kierującemu rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego oraz osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, znajdującym się na przejeździe.
- Umożliwiają włączenie się do ruchu kierującemu autobusem, który sygnalizuje kierunkowskazem zamiar zmiany pasa ruchu lub wjechania z zatoki na jezdnię.
- Sygnalizuj kierunkowskazem zamiar zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu.
- Zawsze ustąp pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na przejściu dla pieszych albo wchodzącemu na to przejście, jak również kierującemu rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego oraz osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, znajdującym się na przejeździe dla rowerzystów.
- Po zmroku piesi i rowerzyści stają się mniej widoczni – bądź ostrożny

- Podczas kierowania pojazdem nie korzystaj z telefonu wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w ręku.
- Musisz mieć w samochodzie gaśnicę i trójkąt ostrzegawczy.
- Urządzenia typu antyradar są w Polsce zabronione.
- Jedź zawsze z włączonymi światłami. Jazda w dzień na światłach mijania obowiązuje przez cały rok. Od świtu do zmierzchu w warunkach normalnej przejrzystości powietrza, zamiast światła mijania, możesz używać światła do jazdy dziennej.
- Nie używaj światła przeciwmgłowych bez potrzeby.
- Liczba przewożonych osób nie może przekraczać liczby miejsc określonych w dowodzie rejestracyjnym.
- Unikaj kolizji z innym uczestnikiem ruchu niezależnie od tego, czy tamten postąpił zgodnie z zasadami ruchu, czy nie.
- Przy wykonywaniu niebezpiecznych manewrów i w niebezpiecznych miejscach zachowaj szczególną ostrożność.
- Kierując pojazdem postępuj zgodnie z przepisami ustawy Prawo o ruchu drogowym.

W strefie zamieszkania prędkość dopuszczalna niezależnie od pory dnia i nocy oraz rodzaju pojazdu wynosi maksimum 20 km/h.

Nie prowadź pojazdów pod wpływem alkoholu lub innego środka odurzającego działającego podobnie do alkoholu!

- Jeśli zawartość alkoholu we krwi kierowcy wynosi od 0,2 ‰ do 0,5 ‰ to jego stan określa się mianem po użyciu alkoholu, a kierowanie autem w takim przypadku stanowi wykroczenie.
- W przypadku gdy zawartość alkoholu we krwi kierowcy wynosi ponad 0,5 ‰ to oznacza, że jest w stanie nietrzeźwości, a kierowanie autem jest traktowane jako przestępstwo.

PAMIĘTAJ !

- Używanie pasów bezpieczeństwa jest **OBOWIĄZKOWE DLA WSZYSTKICH**, zatem zawsze zapinaj pasy bezpieczeństwa. Dotyczy to także Twoich pasażerów. Pasy należy zapinać zarówno w samochodach osobowych jak i autobusach. Są wyjątki, np. pasów nie muszą zapinać kobiety o widocznej ciąży czy kierujący taksówką podczas przewożenia pasażera.
- Stosowanie fotelików bezpieczeństwa dla dzieci oraz innych urządzeń przytrzymujących dla dzieci także jest **OBOWIĄZKOWE**.
- Używaj w czasie jazdy na motocyklu, czterokołowcu lub motorowerze kasku ochronnego odpowiadającego właściwym warunkom technicznym.

Przewożenie dzieci:

- Dzieci poniżej 150 cm wzrostu podróżujące na przednim siedzeniu samochodu muszą znajdować się w foteliku bezpieczeństwa dla dziecka lub innym urządzeniu przytrzymującym dla dzieci (specjalnym podwyższeniu).
- Dzieci w przedziale wzrostu 135–150 cm, podczas przewożenia na tylnym siedzeniu mogą podróżować bez fotelika, jeżeli ze względu na masę i wzrost tego dziecka nie jest możliwe zapewnienie mu odpowiedniego fotelika lub urządzenia, ale muszą mieć wówczas zapięte pasy bezpieczeństwa pojazdu.
- Możliwe jest przewożenie dziecka co najmniej 3 letniego przytrzymywanego za pomocą pasów bezpieczeństwa – bez fotelika – na tylnym siedzeniu pojazdu, ale tylko wtedy gdy dwoje dzieci znajduje się w fotelikach (na tylnym siedzeniu) i nie ma możliwości zainstalowania tam trzeciego fotelika lub urządzenia.
- Obowiązek przewożenia w pasach bezpieczeństwa nie dotyczy dziecka poniżej 3 roku życia podróżującego autokarem oraz środkami publicznego transportu zbiorowego (autobusem, metrem, tramwajem).
- Zabronione jest przewożenie dziecka w foteliku bezpieczeństwa lub innym urządzeniu przytrzymującym siedzącego tyłem do kierunku jazdy na przednim siedzeniu samochodu wyposażonego w poduszkę powietrzną dla pasażera, która jest aktywna.

ROWE RZYSTA

Rower – pojazd o szerokości nieprzekraczającej 0,9 m poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem; rower może być wyposażony w uruchamiany naciskiem na pedały pomocniczy napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W, którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h

VIII ROWERZYSTA

Rowerzyście zabrania się:

- Jazdy bez trzymania, co najmniej jednej ręki na kierownicy oraz nóg na pedałach.
- Korzystania podczas jazdy z telefonu wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w ręku.
- Czepiania się pojazdów.
- Przejżdżania rowerem wzdłuż po przejściu dla pieszych.
- Objeżdżania opuszczonych zapór lub półzapór oraz wjeżdżania na przejazd jeżeli opuszczanie ich zostało rozpoczęte lub podnoszenie nie zostało zakończone.
- Rowerzyści poruszający się po drodze publicznej większą grupą powinni jechać kolumną jeden za drugim. Jednak maksymalna liczba rowerów w takiej kolumnie nie może być większa niż 15. Gdy grupa rowerzystów liczy więcej niż 15 osób, należy ją podzielić i jechać w dwóch lub więcej kolumnach. Odległość między kolumnami nie może być mniejsza niż 200 m.
- Rowerzysta ma pierwszeństwo przejazdu na przejeździe dla rowerzystów.

Długość roweru razem z przyczepą nie może przekraczać 4 m.

Ruch rowerowy jest zabroniony na drogach ekspresowych i autostradach.

Obowiązki rowerzysty:

- Rowerzysta ma obowiązek korzystać z drogi dla rowerów lub pasa ruchu dla rowerów. Jeśli brak jest drogi dla rowerów lub wyznaczonego pasa ruchu dla rowerów, kierujący rowerem powinien poruszać się poboczem. W sytuacji gdy nie ma pobocza lub nie nadaje się do ruchu, może on poruszać się po jezdni.
- Rowerzysta ma obowiązek poruszać się prawą stroną jezdni, powinien jechać jak najbliżej jej krawędzi.
- Kierujący rowerem może jechać lewą stroną jezdni na zasadach określonych dla ruchu pieszych, jeżeli opiekuje się osobą kierującą rowerem w wieku do lat 10.
- W szczególnych przypadkach rowerzysta może jeździć po chodniku. Ma to miejsce wówczas, gdy opiekuje się dzieckiem w wieku do lat 10, które jedzie na rowerze, na jezdni dozwolona prędkość dla pojazdów jest większa niż 50 km/h, chodnik ma co najmniej 2 metry szerokości i brakuje

- wydzielonej drogi dla rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów, a także wówczas gdy warunki pogodowe zagrażają bezpieczeństwu rowerzysty na jezdni (śnieg, silny wiatr, ulewa, gołoledź, gęsta mgła). Jadąc chodnikiem powinien jechać z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego, zachować szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym.
- W sytuacji gdy rowerzysta przejeżdża przez chodnik lub drogę dla pieszych, jest obowiązany jechać powoli i ustąpić pierwszeństwa pieszemu.
- Rowerzysta ma obowiązek sygnalizować zamiar zmiany kierunku ruchu lub pasa ruchu. Ponieważ rower nie ma kierunkowskazów zamiar skrętu sygnalizuje z wyprzedzeniem wyciągając rękę w kierunku zamierzonej zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu. Zawsze powinien się przed tym upewnić czy nie zajdzie drogi innemu uczestnikowi ruchu.

Dziecko w wieku do 7 lat może być przewożone na rowerze, pod warunkiem że jest ono umieszczone na dodatkowym siodełku zapewniającym bezpieczną jazdę.

- Kierujący rowerem powinien zadbać o własne bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Stosowanie kasku, kamizelki lub innych elementów odblaskowych to jeden z dobrych przepisów na bezpieczeństwo w ruchu drogowym.
- Rowerzysta od zmierzchu do świtu lub w tunelu jest obowiązany używać świateł stanowiących obowiązkowe wyposażenie roweru. Ponadto musi zachować szczególną ostrożność, jak również włączyć światła, w które rower jest wyposażony (z przodu i z tyłu) w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza (mgła, deszcz, itp.).

PAMIĘTAJ !

Obowiązkowe wyposażenie roweru:

- z przodu- co najmniej jedno światło pozycyjne barwy białej lub żółtej selektywnej, może być migające;
- z tyłu - co najmniej jedno światło odblaskowe barwy czerwonej o kształcie innym niż trójkąt oraz co najmniej jedno światło pozycyjne barwy czerwonej, może być migające;
- kierunkowskazy, jeżeli konstrukcja roweru lub wózka rowerowego uniemożliwia kierującemu sygnalizowanie przez wyciągnięcie ręki zamiaru zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu;
- co najmniej jeden skutecznie działający hamulec;
- dzwonek lub inny sygnał ostrzegawczy o nieprzerażliwym dźwięku.

Dodatkowo rower może być wyposażony w:

- światła odblaskowe umieszczone na pedałach (barwy żółtej);
- światło odblaskowe barwy białej z przodu roweru;
- dowolną ilość odblasków na kołach – ale co najmniej po jednym na każdym kole (barwy żółtej);
- odblaskowy pasek w kształcie nieprzerwanego pierścienia, umieszczony na obu bokach opony.

**MOTOCY
KLISTA
I
MOTO
ROWE
RZYSTA**

IX MOTOCYKLISTA I MOTOROWERZYSTA

Uprawnienia:

Motocyklista

Do jazdy motocyklem uprawnia prawo jazdy:

- kategorii A:
  - motocykl
- kategorii A1:
  - motocykl o pojemności skokowej silnika nieprzekraczającej 125 cm³, mocy nieprzekraczającej 11 kW i stosunku mocy do masy własnej nieprzekraczającym 0,1 kW/kg,
  - motocykl trójkołowy o mocy nieprzekraczającej 15 kW.

→ kategorii A2:

- motocykl o mocy nieprzekraczającej 35 kW i stosunku mocy do masy własnej nieprzekraczającym 0,2 kW/kg, przy czym nie może on powstać w wyniku wprowadzenia zmian w pojeździe o mocy przekraczającej dwukrotność mocy tego motocykla;
- motocykl trójkołowy o mocy nieprzekraczającej 15 kW.

Motocyklem można kierować także posiadając prawo jazdy kategorii B – tylko w odniesieniu do motocykla o pojemności skokowej silnika nieprzekraczającej 125 cm³, mocy nieprzekraczającej 11 kW i stosunku mocy do masy własnej nieprzekraczającym 0,1 kW/kg lub motocykla trójkołowego, pod warunkiem że osoba posiada prawo jazdy kategorii B od co najmniej 3 lat.

Motorowerzysta

Do jazdy motocyklem uprawnia prawo jazdy:

- kategorii AM - motorower

Motorowerem można kierować także posiadając uprawnienia do kierowania motocyklem oraz samochodem.

Motocyklista i motorowerzysta powinien:

- kierować pojazdem zgodnie z przepisami kodeksu drogowego;
- używać w czasie jazdy kasku ochronnego odpowiadającego właściwym warunkom technicznym - obowiązek ten dotyczy również osób przewożonych motocyklem;
- używać świateł mijania podczas jazdy w warunkach normalnej przejrzystości powietrza, a w czasie od świtu do zmierzchu w warunkach normalnej przejrzystości powietrza, zamiast świateł mijania, może używać świateł do jazdy dziennej;
- dokładnie obserwować otoczenie podczas jazdy;
- korzystać z jezdni jeśli jest motocyklistą, natomiast jeśli jest motorowerzystą powinien poruszać się poboczem, a gdy nie ma pobocza lub nie nadaje się ono do jazdy, bądź utrudniałby ruch pieszych, może korzystać z jezdni;
- jechać z prędkością zapewniającą panowanie nad pojazdem z uwzględnieniem warunków, w jakich ruch się odbywa, a w szczególności: rzeźby terenu, stanu i widoczności drogi, stanu

i ładunku pojazdu, warunków atmosferycznych i natężenia ruchu;

- utrzymywać odstęp niezbędny do uniknięcia zderzenia w razie hamowania lub zatrzymania się poprzedzającego pojazdu;
- zachować szczególną ostrożność, gdy zbliża się do przejścia dla pieszych - zmniejszyć prędkość tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo pieszo znajdującego się na tym przejściu albo na nie wchodzącego i ustąpić pierwszeństwa pieszo znajdującemu się na tym przejściu albo wchodzącemu na to przejście;
- zachować szczególną ostrożność, gdy zbliża się do przejazdu dla rowerzystów i ustąpić pierwszeństwa kierującemu rowerem, hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego oraz osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, znajdującym się na przejeździe;
- jechać po prawej stronie, możliwie blisko prawej krawędzi jezdni;
- zawczasu i wyraźnie sygnalizować kierunkowskazem zamiar zmiany kierunku jazdy lub pasa ruchu oraz zaprzestać sygnalizowania niezwłocznie po wykonaniu manewru.

Motocykliście i motorowerzyście nie wolno:

- używać pojazdu w sposób zagrażający bezpieczeństwu osoby znajdującej się w pojeździe lub poza nim;
- zakrywania świateł oraz urządzeń sygnalizacyjnych, tablic rejestracyjnych lub innych wymaganych tablic albo znaków, które powinny być widoczne;
- jeździć po chodniku, drodze dla rowerów, pasie ruchu dla rowerów, dodatkowo motorowerzyście nie wolno jeździć po autostradzie i po drodze ekspresowej;
- korzystać podczas jazdy z telefonu wymagającego trzymania słuchawki lub mikrofonu w rękę, kierować pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu jak również przewozić pasażera, który jest w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, chyba że jest przewożony w bocznym wózku.

**HULAJ
NOGA**

**ELEKTRY
CZNA**

X HULAJNOGA ELEKTRYCZNA, urządzenie transportu osobistego, urządzenie wspomagające ruch

- **hulajnoга elektryczna** – pojazd napędzany elektrycznie, dwuosiowy, z kierownicą, bez siedzenia i pedałów, konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się wyłącznie przez kierującego znajdującego się na tym pojeździe;
- **urządzenie transportu osobistego** – pojazd napędzany elektrycznie, z wyłączeniem hulajnoگی elektrycznej, bez siedzenia i pedałów, konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się wyłącznie przez kierującego znajdującego się na tym pojeździe;
- **urządzenie wspomagające ruch** – urządzenie lub sprzęt sportowo-rekreacyjny, przeznaczone do poruszania się osoby w pozycji stojącej, napędzane siłą mięśni.

Hulajnoга elektryczna, urządzenie transportu osobistego (UTO)

Obowiązki:

- Kierujący hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego jest obowiązany korzystać z drogi dla rowerów lub pasa ruchu dla rowerów, jeżeli są one wyznaczone dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić. Korzystając z drogi dla rowerów i pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustępować pierwszeństwa pieszemu.
- Prędkość dopuszczalna hulajnoگی elektrycznej i urządzenia transportu osobistego wynosi 20 km/h.
- Kierujący hulajnogą elektryczną jest obowiązany korzystać z jezdni, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością nie większą niż 30 km/h, w przypadku gdy brakuje wydzielonej drogi dla rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów.
- Korzystanie z chodnika lub drogi dla pieszych przez kierującego hulajnogą elektryczną jest dozwolone wyjątkowo, gdy

chodnik jest usytuowany wzdłuż jezdni, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością większą niż 30 km/h, i brakuje wydzielonej drogi dla rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów.

- Korzystanie z chodnika lub drogi dla pieszych przez kierującego urządzeniem transportu osobistego jest dozwolone wyjątkowo, gdy brakuje wydzielonej drogi dla rowerów.
- Kierujący hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego, korzystając z chodnika albo drogi dla pieszych, jest obowiązany jechać z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego, zachować szczególną ostrożność, ustępować pierwszeństwa

Zakazy:

Kierującemu hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego zabrania się:

- kierowania w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu,
- ciągnięcia lub holowania innego pojazdu,
- przewożenia innej osoby, zwierzęcia lub ładunku,
- czepiania się pojazdów,
- dopuszczania dziecka w wieku do 10 lat do kierowania hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego na drodze, przy czym w strefie zamieszkania dopuszcza się kierowanie hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego przez dziecko w wieku do 10 lat wyłącznie pod opieką osoby dorosłej,
- ciągnięcia za pojazdem kierującego hulajnogą elektryczną lub urządzeniem transportu osobistego, osoby poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch, osoby na sankach lub innym podobnym urządzeniu, zwierzęcia lub ładunku,

- jazdy po jezdni obok innego uczestnika ruchu (dotyczy wyłącznie hulajnoگی elektrycznej),
- jazdy bez trzymania co najmniej jednej ręki na kierownicy oraz nóg na podnóżkach (dotyczy wyłącznie hulajnoگی elektrycznej).

Warunki korzystania:

- 10-18 lat – karta rowerowa lub prawo jazdy kat. AM, A1, B1, T.
- Powyżej 18 lat – bez uprawnień.

Urządzenie wspomagające ruch (UWR)

X HULAJNOGA ELEKTRYCZNA, urządzenie transportu osobistego, urządzenie wspomagające ruch

Obowiązki:

Osoba poruszająca się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch:

- może poruszać się chodnikiem, drogą dla pieszych, drogą dla rowerów,
- po drodze dla rowerów stosuje zasadę ruchu prawostronnego,
- na chodniku i drodze dla pieszych porusza się z prędkością zbliżoną do prędkości pieszego – zapewniającą panowanie nad urządzeniem, z uwzględnieniem warunków, w jakich ruch się odbywa,
- na chodniku oraz drodze dla pieszych ma obowiązek ustępowania pierwszeństwa pieszemu oraz nieutrudniania jego ruchu,
- w strefie zamieszkania ma pierwszeństwo przed pojazdem, lecz ma obowiązek ustąpienia pierwszeństwa pieszemu.

Zakazy:

Osobie poruszającej się przy użyciu urządzenia wspomagającego ruch zabrania się:

- poruszania się w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu,
- przewożenia innej osoby, zwierzęcia lub ładunku,
- ciągnięcia pojazdu lub ładunku,
- czepiania się pojazdów,
- poruszania się tyłem.

Warunki korzystania:

- Poruszanie się urządzeniem wspomagającym ruch napędzanym siłą mięśni nie wymaga posiadania szczególnych uprawnień i jest dopuszczalne bez ograniczeń wiekowych.

XI

ZASADY BEZPIECZEŃSTWA NA PRZEJAZDACH I TERENACH KOLEJOWYCH

Instrukcja bezpiecznego przekraczania przejazdów kolejowo-drogowych

Pamiętaj podczas przekraczania przejazdów kolejowo-drogowych obowiązują te same zasady, co na zwykłych skrzyżowaniach drogowych, czyli zastosowanie się do znaków, warunków pogodowych i warunków widoczności. Jeśli widzisz zamknięte roгатki, włączoną sygnalizację świetlną i dźwiękową to jest to informacja o nadjeżdżającym pociągu. Wtedy tego przejazdu przekroczyć nie możesz! Przed przejazdami, które oznaczone są tylko znakami drogowymi, należy zatrzymać pojazd i po upewnieniu się, że nie nadjeżdża pociąg, można przekroczyć skrzyżowanie.

- Pamiętaj, aby przekraczać tory kolejowe tylko na wyznaczonych przejściach lub przejazdach, przestrzegając wszystkich znaków ostrzegawczych i znajdujących się tam sygnałów.
- Bądź czujny na terenie kolejowym. Nie korzystaj z telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych, które mogą zagłuszać odgłosy zbliżającego się pociągu. Pamiętaj także, że elementy infrastruktury kolejowej nie są miejscem do zabawy lub wypoczynku.
- Nie wolno chodzić po torach, jest to niezgodne z prawem i bardzo niebezpieczne. W momencie, gdy maszynista widzi osobę przechodzącą przez tory w miejscu niedozwolonym lub pojazd na torach, jest już za późno. Droga hamowania pociągu może wynieść nawet do 2 km, czyli mniej więcej tyle, co długość 20 pełnowymiarowych boisk do piłki nożnej. Pociągi nie mogą się zatrzymać na tyle szybko, aby uniknąć kolizji.
- Pociągi mają zawsze pierwszeństwo przejazdu w stosunku do pojazdów ratunkowych, uprzywilejowanych, samochodów i pieszych.
- Dzisiejsze pociągi są cichsze niż kiedykolwiek, wiele z nich podczas jazdy nie wytwarza charakterystycznego stukotu. Pociąg jest zawsze bliżej i porusza się szybciej, niż myślisz.
- Na przejazdach kolejowo-drogowych pojawiły się żółte naklejki. Znajdują się na napędach rogatek lub na krzyżach świętego Andrzeja od strony torów. W przypadku zagrożenia, przedstawione na nich informacje pozwalają na precyzyjną identyfikację lokalizacji przejazdu lub przejścia służbom kolejowym i ratunkowym. Więcej informacji na www.bezpieczny-przejazd.pl.

Taryfikator mandatów - naruszenie przez kierującego pojazdem zakazu:

- objeżdżania opuszczonych zapór lub półzapór oraz wjeżdżania na przejazd, jeśli opuszczenie ich nie zostało rozpoczęte lub podniesienie ich nie zostało zakończone: **2000 / 4000 zł**
- wjazdu za sygnalizator przy sygnale czerwonym, czerwonym migającym lub dwóch na przemian migających sygnałach czerwonych, lub za inne urządzenie nadające te sygnały: **2000 / 4000 zł**
- wjeżdżania na przejazd kolejowy, jeśli po drugiej stronie nie ma miejsca do kontynuowania jazdy: **2000 / 4000 zł**

Taryfikator mandatów - naruszenie przez pieszego oraz osobę poruszającą się urządzeniem wspomagającym ruch zakazu:

- Wchodzenia na torowisko, gdy zapory lub półzapory są opuszczone lub rozpoczęto ich opuszczanie: **2000 zł**

Partnerzy wydawnictwa

 **Generalna Dyrekcja
Dróg Krajowych i Autostrad**

PKP POLSKIE LINIE KOLEJOWE S.A.
Zarządca narodowej sieci linii kolejowych

 **INSTYTUT
TRANSPORTU
SAMOCHODOWEGO**